

MASONSKI TRENUTAK: NAJSTARIJA LOŽA NA SVETU

Najstarija loža na svetu, ili bolje reći loža koja to može da dokaže, je loža br. 1 grada Edinburga u Škotskoj, koja je poznata i pod nazivom Marijina Kapela (Mary's Chapel). Arhitektonska tabla iz 1599. godine svedoči da ova loža postoji najmanje 410 godina, a ovaj zapis potvrđuje da se u potpunosti radi o loži operativnih Slobodnih zidara.

U svetu ne postoji nijedna Arhitektonska tabla koja je starija od ove, iako postoje masonski autori koji smatraju da postoje posredni dokazi da postoje lože koje su starije od lože br. 1 iz Edinburga. Jedna takva loža, koja za sebe tvrdi da je najstarija u Škotskoj, a samim tim i u svetu, je loža Majka Kilvining iz malog mesta Kilvining (Kilwinning) u Škotskoj čija najstarija sačuvana Arhitektonska tabla datira iz 1642. godine. Opatija u mestu Kilvining je osnovana 1140 godine, a neki masonski pisci smatraju da su graditelji ove opatije osnovali prvu slobodnozidarsku ložu u Škotskoj. Potvrdu za ovu tvrdnju nalaze u predanjima, ali materijalnog dokaza za nju nema. Na sajtu ove lože se navodi da su Arhitektonske table koje bi mogle da dokažu tvrdnju da se radi o najstarijoj loži na svetu izgubljeni, i da se pretpostavlja da su najstarije dokumente lože preneli opati u Francusku za vreme reformacije, ili su uništeni u velikom požaru koji je zahvatio obližnji dvorac Eglinton. Loža Kilvining je do 1736. godine, kada je osnovana Velika Loža Škotske, i sama bila Velika Loža koja je pod svojom zaštitom okupljala druge lože u Škotskoj. Kako za škotsku masoneriju nije bilo dobro da u zemlji postoje dve Velike Lože, 1807. godine je napravljen sporazum kojim je loža Kilvining svoj autoritet prenela na Veliku Ložu Škotske. Za uzvrat, Velika Loža Škotske je 1807 godine dozvolila loži Kilvining da uz svoj naziv doda prefiks "Majka loža" čime je priznat njen izuzetan značaj u škotskoj masoneriji. Kako se redosled loža u jednoj zemlji određuje po starosti, loža Majka Kilvining je dobila jedinstveno pravo da se smatra "nultom" ložom što je još jedna potvrda njenog značaja za škotsku masoneriju.

Da se vratimo na ložu br. 1 iz Edinburga: ugledni članovi lože br. 1 u Edinburgu su bili Kralj Edvard VII i Kralj Edvard VIII, a obojica su zakletvu položili na poznatoj "Breeches" bibliji koja je štampana 1587. godine. Penkalo kojim su ova dva uvažena brata potpisala svoju zakletvu se još uvek čuva u muzeju lože br. 1 grada Edinburga.

Ono što je takođe zanimljivo i važno za istoriju masonerije je da je u arhivama ove lože zabeležen prvi trenutak kada je operativno Slobodno zidarstvo počelo da prerasta u spekulativno Slobodno zidarstvo. Naime, početkom 1634. godine, u jednoj Arhitektonskoj tabli ove lože je zabeleženo da je u nju primljen Lord Aleksander (Alexander), prvi poznati spekulativni Slobodni zidar u istoriji.